

Not 12

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 7 mars 2024 följande beslut (mål nr 7801-23).

Bakgrund

1. Den som innehar ett investeringssparkonto ska ta upp en schablonintäkt vid inkomstbeskattningen. Intäkten utgörs av kontots kapitalunderlag multiplicerat med en räntefaktor som uppgår till statslåneräntan ökad med en procentenhet, dock lägst 1,25 procent av underlaget.

2. Avkastning på tillgångar som förvaras på ett investeringssparkonto ska inte tas upp till beskattning. Skattefriheten omfattar dock inte ränta på kontanta medel om räntesatsen någon gång under kalenderåret har överstigit statslåneräntan.

3. När reglerna infördes uppgick även räntefaktorn vid beräkandet av schablonintäkten till statslåneräntan. Denna faktor har dock höjts vid två tillfällen utan att gränsen för skattefrihet för ränta har ändrats.

4. J.S. ansökte om förhandsbesked för att få veta om kontanta medel som han överväger att förvara på ett investeringssparkonto till en räntesats som uppgår till statslåneräntan ökad med en procentenhet, endast ger upphov till schablonbeskattning eller om räntan på de kontanta medlen dessutom ska tas upp som inkomst av kapital. Han ansåg att räntan inte ska tas upp trots att räntesatsen överstiger statslåneräntan eftersom syftet med bestämmelsen om beskattning av ränta är att motverka arbitragemöjligheter som uppstår om räntesatsen på investeringssparkontot överstiger den räntefaktor som gäller för att beräkna schablonintäkten.

5. Skatterättsnämnden besvarade frågan med att räntan ska tas upp till beskattning i inkomstslaget kapital. Nämnden fann att bestämmelsens ordalydelse är tydlig och att det inte finns utrymme att tolka regelverket på annat sätt.

Yrkanden m.m.

6. J.S. yrkar att svaret på frågan ska ändras på så sätt att han endast ska beskattas för schablonintäkten och att räntan därmed inte ska tas upp till beskattning i inkomstslaget kapital.

7. *Skatteverket* anser att förhandsbeskedet ska fastställas.

Skälen för avgörandet

8. Enligt 5 § lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor får, efter ansökan av enskild, förhandsbesked lämnas i en fråga som avser sökandens skattskyldighet eller beskattning om det är av vikt för sökanden eller för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

9. J.S. ansökan om förhandsbesked avser frågan om ränta på kontanta medel som förvaras på ett investeringssparkonto ska tas upp till beskattning om räntesatsen uppgår till statslåneräntan ökad med en procentenhet och därmed motsvarar den räntefaktor som ligger till grund för beräkning av schablonintäkten enligt 42 kap. 36 § inkomstskattelagen (1999:1229).

10. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar emellertid att svaret på frågan följer direkt av lagtexten i 42 kap. 42 § andra stycket 3, dvs. att ränta på kontanta medel som förvaras på ett investeringssparkonto ska tas

upp till beskattning om räntesatsen någon gång överstigit statslåneräntan. Det kan därför inte anses vara av vikt för J.S. eller för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning att frågan besvaras genom ett förhandsbesked (jfr HFD 2023 not. 41 och där anmärkta rättsfall).

11. Förhandsbeskedet ska således undanröjas och ansökningen avvisas.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen undanröjer Skatterättsnämndens förhandsbesked och avvisar ansökningen.

I avgörandet deltog justitieråden *Jermsten, Classon, Baran, Asp* (skiljaktig) och *Haggren*. Föredragande var justitiesekreteraren Jonas Ljungberg.

Justitierådet *Asp* var skiljaktig och anförde följande:

1. Av begäran om förhandsbesked framgår att den fråga som J.S. önskar få svar på är om undantagsbestämmelsen i 42 kap. 42 § andra stycket 3 inkomstskattelagen – med hänsyn till att de skäl som ligger bakom regeln inte gör sig gällande i hans situation (jfr 42 kap. 36 § efter senare års ändringar) – inte ska tillämpas trots att situationen träffas av bestämmelsen enligt dess ordalydelse. Frågan är med andra ord om det finns tillräckliga skäl att göra ett reduktionsslut.

2. Enligt min mening kan den frågan rent principiellt inte besvaras med hänvisning endast till vad som anges i lagtexten. Det finns med den utgångspunkten inte förutsättningar att avvisa ansökningen med angivande av att svaret på frågan följer direkt av lagtexten (jfr HFD 2023 not. 41 med vidare hänvisningar). Inte heller av andra skäl (jfr 5 och 12 §§ lagen om förhandsbesked i skattefrågor) bör ansökan avvisas.

3. En annan sak är att frågan bör besvaras på ett sätt som ligger i linje med Skatterättsnämndens förhandsbesked: det förhållandet att det har uppstått en viss diskrepans mellan 42 kap. 42 § andra stycket 3 och 42 kap. 36 § inkomstskattelagen kan inte anses utgöra tillräckliga skäl att, vid tillämpning av regler av detta slag, frångå lagtextens klara ordalydelse. Skatterättsnämndens beslut ska följaktligen fastställas.

Skatterättsnämnden (2023-12-08, Eng, ordförande, Bengtsson, Cejje, Dahlberg, Hellenius, Pettersson och Sundin):

Förhandsbesked

Räntan ska tas upp till beskattning i inkomstslaget kapital.

Skatterättsnämndens bedömning

Frågan är om en ränta på kontanta medel på ett bankkonto inom ett investeringssparkonto (ISK) med en räntesats på samma nivå som den räntefaktor som gäller för schablonbeskattning ska beskattas enligt vad som gäller följer av huvudregeln i inkomstslaget kapital.

När regelverket gällande ISK infördes utformades lagstiftningen på så sätt att räntan på kontanta medel bara skulle beskattas enligt huvudregeln i inkomstslaget kapital om räntan översteg den räntefaktor som gäller vid schablonbeskattning. Nivån på räntefaktorn och räntesatsen var således densamma. Därefter har räntefaktorn höjts vid ett par tillfällen, men någon motsvarande förändring gällande räntesatsen i 42 kap. 42 § andra stycket 3 har inte gjorts. En sådan ändring kan tyckas vara rimlig utifrån hur lagstiftningen ursprungligen var utformad.

Bestämmelsens ordalydelse är dock tydlig och enligt Skatterättsnämndens uppfattning finns det inte utrymme för att tolka regelverket i detta fall på annat sätt än att den aktuella ränteinkomsten ska tas upp till beskattning i inkomstslaget kapital. Det av sökanden åberopade rättsfallet avser en annan situation med frågor om genomförande av ett direktiv och är inte relevant för bedömningen i detta ärende.